

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

Hoogbegaafdenschool De Vuurvogel

Plaats : Gouda
BRIN-nummer : 22KF
Onderzoeksnummer : 124490
Datum schoolbezoek : 12 december 2011
Rapport vastgesteld te Zoetermeer op 5 maart 2012.

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Toezichtarrangement 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 12 december 2011 een onderzoek uitgevoerd op De Vuurvogel naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor de Vuurvogel een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de opbrengsten onbekend zijn.

Op 22 september 2011 heeft de inspectie de uitkomsten van deze risicoanalyse met het bestuur besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een onderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde en diverse activiteiten.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Gesprekken met leraren en ouders.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: Opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.5 De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat	1	2	3	4
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.		●		
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming	1	2	3	4
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				●
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			●	

Naleving wet- en regelgeving		ja	nee
NT1a	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT3a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4a	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De Vuurvogel is van oorsprong een Leonardoschool en is als zodanig gestart in september 2008. Per 1 augustus 2011 is de school niet meer aangesloten bij de Leonardostichting en is verder gegaan als een zelfstandige school, onder het brinnummer van collega school het Carillon, waarmee de Vuurvogel ook het gebouw deelt. De Vuurvogel blijft zo een school voor hoogbegaafde leerlingen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar, die een aangetoond IQ hebben van 130 of hoger en in potentie creatief zijn in denken en handelen. De Vuurvogel biedt deze leerlingen zo de mogelijkheid om met ontwikkelingsgelijken (peers) op te trekken en zich te ontwikkelen.

Het onderwijsconcept is nu nog zoals dat ontwikkeld is door de Leonardostichting, maar de Vuurvogel wil zich verder zelfstandig ontwikkelen. De school krijgt daarbij adviezen van een extern, gespecialiseerd bureau en zoekt tevens mogelijkheden om met een aantal scholen voor hoogbegaafden in de regio expertise uit te wisselen.

Op de Vuurvogel voelen de leerlingen en de ouders zich weer gehoord en zij voelen zich thuis op de school. De ouders geven onomwonden aan dat hun kinderen pas nu naar vermogen kunnen leren en dat veel problemen die waren ontstaan als gevolg van geen of een verkeerde begeleiding op de reguliere basisschool nagenoeg zijn opgelost.

De inspectie heeft kunnen constateren dat de leerlingen met elkaar een gemeenschap vormen waarin op zeer diverse wijzen geleerd wordt. De resultaten van de leerlingen lijken op een voldoende niveau te liggen. Alle leerlingen worden individueel op hun mogelijkheden aangesproken. Het gehele onderwijs is uitstekend toegesneden op de individuele verschillen tussen de leerlingen en daarmee op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.

De kwaliteit van het onderwijs op de Vuurvogel voldoet op de meeste punten en is door de inspectie als voldoende beoordeeld. Echter op één, zeker voor de Vuurvogel belangrijk aspect, is de inspectie kritisch: dit betreft de kwaliteit van de instructie.

Aan de school wordt dan ook een basisarrangement toegekend.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De Vuurvogel kent pas twee jaar schoolverlaters en daarmee eindopbrengsten, deze worden bepaald met de cito eindtoets. De inspectie gaat er vanuit dat voor de leerlingen van een school voor hoogbegaafden een ondergrens van 545 als streefdoel reëel is. De school beschikt nu voor 2010 en 2011 over gegevens. De school heeft in 2010 is deze grens niet bereikt, wel haar eigen streefdoel van 540. In 2011 is een score boven de 545 bereikt en heeft de school ruimschoots aan haar eigen doelstelling voldaan.

De school geeft hierbij aan dat de zes leerlingen die in 2010 de school verlieten slechts een korte periode op de Vuurvogel hebben gezeten. De school heeft ten gevolge daarvan te weinig mogelijkheden gehad om deze kinderen, die toch soms met niet geringe problemen en frustraties vanuit de reguliere setting op school komen, op hun maximale niveau de school te laten verlaten. Van de schoolverlaters in 2011 hadden meer kinderen een langere periode op de Vuurvogel gezeten. De ouders vertellen ook dat hun kinderen een relatief lange periode nog hebben (gehad) om na de frustraties opgelopen op de reguliere basisscholen weer redelijk normaal te functioneren.

Vanwege deze problematiek is de zorg en begeleiding van de leerlingen van eminent belang. De school investeert daarin veel tijd en menskracht. Het welbevinden van de leerlingen heeft de eerste periode op de school maximale aandacht. In de resultaten gedurende de schoolperiode zie je ook de snelle vooruitgang die de leerlingen maken na een eerste periode waarin nog onderpresteren blijkt uit de toetsgegevens. De school is in staat om snel goede en betere resultaten met de leerlingen te bereiken en lijkt uit de kinderen te halen wat erin zit. Hardere uitspraken hierover kunnen pas gedaan worden als vanuit statistiek en analyses van opbrengst- en leerrendementgegevens meer vergelijkingen kunnen worden gemaakt.

De inspectie beoordeelt, gezien de specifieke situatie van de school en het ontbreken van normen voor hoogbegaafde leerlingen, de opbrengsten van de Vuurvogel niet.

De school beschikt niet over een toets om de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen te meten, daarom beoordeelt de inspectie indicator 1.5 niet.

Onderwijsleerproces en zorg en begeleiding

De Vuurvogel groepeerde de leerlingen op basis van leeftijd in stamgroepen van hooguit 20 leerlingen en bestaat nu uit drie stamgroepen (3/4, 5/6 en 7/8). Uitgangspunt is dat de leerlingen bij het verlaten van de school minimaal acht jaar basisonderwijs hebben genoten. De school wil voorkomen dat de leerlingen op te jonge leeftijd doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Om dit uitgangspunt te realiseren vindt er een weloverwogen reductie plaats van de snelheid waarmee de leerlingen zich de basisstof op cognitief gebied eigen maken. Doordat de kernvakken compact worden aangeboden blijft er veel meer tijd over voor andere vakken en activiteiten die niet binnen het reguliere aanbod van een basisschool vallen.

Tijdens de groepsbezoeken heeft de inspectie ook kunnen waarnemen dat de leerlingen met meer enthousiasme werken aan de nevenactiviteiten dan aan de verwerking van de basisleerstof.

Didactisch gezien worden de lessen van de basisvakken opgebouwd vanuit de leraar die instructie en uitleg geeft aan een kleine niveaugroep. Op die momenten wordt er groepsdoorbrekend gewerkt. De opbouw van de instructie was in de lessen die de inspectie heeft bijgewoond niet altijd even duidelijk, de leerlingen leken niet op hun niveau aangesproken te worden en ook het taalgebruik van de leraren zou qua inhoud meer uitdagend kunnen zijn. Als gevolg van het feit dat de meeste leerlingen snel gereed zijn, lichtelijk chaotisch werken en continue aandacht van groepsgenoten vragen, lijkt het dat zij weinig taakgericht bezig zijn. De uitgangspunten van de directe instructie worden niet eenduidig in alle groepen toegepast. Daar waar mogelijk zou nog meer rekening met de verschillen tussen de leerlingen gehouden kunnen worden. Differentiatie bij de instructie kan, mede gezien de kleine groepen, bijna per individu toegepast worden.

Naast de basisvakken worden lessen gegeven in Engels vanaf groep 3, Spaans, filosofie, leren ondernemen, science, informatica en diverse projecten waaronder leren leren en omgaan met de eigen hoogbegaafdheid. De grotere themaprojecten worden gezamenlijk met ouders ontwikkeld. De school maakt bij een aantal vakgebieden gebruik van gast- en vakdocenten en 'native speakers'.

De betrokkenheid van de ouders is zeer groot. Uit het gesprek met de ouders is duidelijk naar voren gekomen dat zij trots zijn op de school maar bovenal dat hun kinderen, na een start- en gewenningsperiode, weer goed functioneren en zijn opgebloeid. De ouders zeggen: 'na verloop van tijd hebben we ons eigen kind weer terug'. Vooral de aanpak van de school bij de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen, na een periode van frustraties en ongelukkig zijn op de reguliere basisschool, vinden de ouders van groot belang. In de beginperiode op de school daaraan tijd besteden vindt de school belangrijker dan de voortgang in de basisvakken. Daarnaast zijn de ouders bezorgd over het voortbestaan van de school. Zij realiseren zich dat het bestuur extra geld in de Vuurvogel investeert, maar of dat kan blijven duren is de vraag.

De zorg op de Vuurvogel staat op een hoog peil. Dit is meer dan nodig omdat op de Vuurvogel sprake is van een verdichting van problemen. Dyslexie, ADHD, autisme en onderpresteren en problemen binnen de sociaal-emotionele ontwikkeling komen relatief vaak voor. Daar waar nodig wordt ambulante begeleiding ingeschakeld of gebruik gemaakt van een meer partijen overleg. De individuele zorgplannen voldoen aan de eisen die daaraan worden gesteld.

De ouders geven aan meer dan voldoende op de hoogte gehouden te worden van de vorderingen van hun kinderen. Het team is open, de toegang tot leraren en directie is laagdrempelig. Verder is alle benodigde informatie te vinden op de website van de school.

Kwaliteitszorg

Het schoolplan is uitgewerkt in specifieke jaarplannen, waarin de doelen, middelen en verantwoordelijkheden duidelijk zijn vastgelegd. Dit schooljaar wordt een nieuwe, meer op de leerlingen toegesneden rekenmethode geïmplementeerd.

De school evalueert de individuele opbrengsten en leerrendementen van de leerlingen in de leerlingbesprekingen. Gezien de aard van de school worden er geen groepsopbrengsten en dergelijke geanalyseerd.

De school beschikt nog over een schoolplan dat geschreven is vanuit de optiek van de Leonardostichting. Momenteel wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw schoolplan waarin de nieuwe ontwikkelingen beschreven zullen worden.

Om het huidige en komende beleid van de school beter te kunnen aanscherpen worden met de ouders zogenaamde feed-back sessies gehouden, Ouders raken zo meer bij de school betrokken en zij ervaren dat ook als waardevol. Over de vorderingen van de leerlingen worden met ouders en leerling portfoliogesprekken gevoerd. De inspectie constateert, mede vanuit het gesprek met de ouders, dat de school zich in ruime mate en goed naar de ouders, bestuur en andere belangstellenden verantwoord over de resultaten van het onderwijs.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de de Vuurvogel het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.